

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1620 usque ad annum 1623

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118855

§. 10. Disputatio Polemica inter Patnes Carmelitas Discalceatos, Arianum
Ministrum Lublini habita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67344)

Sæc. XVII. mico Bellici Senatus Præsides Praga
A. C. 1620. Heidelbergam profugo scripta, ac re-
 licta fuere, ad verbum typis edita
 sunt (*).

§. X.

*Disputatio Polemica inter PP. Car-
 melitas Discalceatos & Arianum
 Ministrum Lublini habita.*

*Acta disput.
 Lubl. inter
 Carm. &
 Stat. edit.
 Cracov.
 1621.*

Jam ante quadrienium Lublini in Po-
 lonia publica, & quidem acrior ha-
 bebatur disputatio inter Patrem Joan-
 nem Mariam a S. Joseph Carmelitam
 Discalceatum & Joannem Statorium
 Lublinensem Ministrum, qui Ariano-
 rum nomine in arenam descenderat,
 infausto tamen successu; quippe cum
 ingenti Hæreticorum ignominia & in-
 signi Catholicorum gloria, ut testantur
 acta publica de hoc edita, de falsitate
 suo-

(*) Hujus libri titulus est sequens: *Con-
 sultationes oder unterschiedliche Rathschläg
 der meisten und wichtigsten Sachen,
 welche von Anfang der Böhmischen, und
 andern folgenden Aufständ fürgegangen,
 und zu Werk gericht worden, oder wer-
 den sollen; von Wort zu Wort aus dem
 Original-Protacol, so in der Heidelbergi-
 schen Kanzley gefunden worden, gezogen.*

suorum errorum convictus, recedere
 cogebatur. Hujus disputationis, ac
 successus testes & iudices intererant
 Senatores, & quatuordecim alii tam
 Prælati Ecclesiastici, quam Regii Tri-
 bunalis Iudices atque Equestres Nobi-
 les præter publicum ac juratum Nota-
 rium, qui omnia, quæ objecta aut re-
 sponsa fuere, integra fide consignabat.
 Præfens etiam erat Illustrissimus Pos-
 nanienſis Palatinus; nihilominus Aria-
 ni, ut ignominia acceptæ labem con-
 fueto effugio abstergerent, ubicunque
 poterant, in vulgus spargebant, se vi-
 ctos exstitisse, Carmelitas vero turpi-
 ter devictos hæſiſſe, quinimo Statorius
 ad tantam prolapsus est temeritatem,
 ut disputationis habitæ acta nonniſi no-
 vum quoddam Carmelitæ inventum
 eſſe aſſereret, utque poſteris ſaltem
 illuderet, & convictæ ſuæ pertinaciæ
 ignominiam ſubterfugeret, biennio poſt
 habitam diſputationem acta illius evul-
 gavit, adeo tamen corrupta, ut ne ipſi
 quidem ejus Patroni vel ſequaces ei-
 dem veritatis teſtimonium dare auſi
 eſſent, imo & ex Calviniſtis quidam
 eum falſitatis argueret; non enim ge-
 nuina ad manus habebat Notarii ſui
 acta, utpote quæ ab eo deperdita fuiſ-
 ſe, Ariani coram ipſo Notario Catho-
 lico faſſi fuerant: quocirca Statorius

Sæc. XVII.
 A. C. 1620.

*Acta diſput.
 Zamoſcii
 typis Aca-
 dem. anno
 1617. edit.*

*Anaſtaſ.
 Hiſt. Soci-
 nian. p. 423.
 Sandius*

*Bibl. Anti-
 Trinit. p. 121.*

*Bibl. Car-
 mel. lit. J.
 p. 261. &*

49.

Sæc. XVII. primus disputationem duntaxat, *quantum is memoria, elapso biennio, adhuc consequi poterat*, conscriptam edidit, & causam propriam pro libitu suo enarravit. Hæc ipsa adversariorum petulantia Carmelitas impulerat, ut ex consensu Regis, eorumque, quorum intererat, rursus adversus fidei hostes Lublini hoc anno die quinta Julii publicum indicerent certamen, expositis hisce Assertionibus.

- I. Impium est dicere omnia opera, quamvis justorum, esse peccata mortalia, aut venialia; vel justos divinæ legi non posse satisfacere, cum de fide sit multos satisfacere,
- II. Quamvis fidei tanquam fundamento merito justificatio tribuatur, sola tamen fides ad justificationem non sufficit.
- III. Nullus potest habere certitudinem fidei divinæ sibi dimissa esse peccata, nec fides divina aut omnino certa ad hoc potest esse ad justificationem requisita.
- IV. Justitia & merita Christi non justificant nos formaliter per imputationem, sed meritorie, quia propter ipsa datur nobis vera & inhærens justitia.
- V. Justorum bona opera absolute & proprie sunt meritoria vitæ æternæ,
nec

nec sunt in omnibus justis æqualia merita, aut æqualis gratia & Sanctitas. Sæc. XVII.
A. C. 1620.

VI. Abominandus error est Doctrina Lutheri dicentis: hominem in suis operibus mere passive se habere: & Calvini dicentis solum spontanee & voluntarie: & omnium assentium, liberum arbitrium post peccatum esse titulum sine re, vel rem de solo titulo.

VII. Secundum fidem Deus non est persona una, sed unus in natura trinus in personis: nec hoc mysterium est contra, sed supra naturam, & intellectum humanum: & est inter has personas omnimoda in essentia identitas.

VIII. Æternam & eandem omnino cum Patre divinitatem filio Dei denegare jam pridem damnatus, & semper in Ecclesia damnandus error est, & idem dicendum de processione Spiritus Sancti solum a Patre, & non a Filio.

Hujus disputationis auctoritate publica designati Judices aderant Castellanus Oswiecimensis Mareschallus Reginus, Palatinus Braclaviensis, Castellanus Smidientis, Lubienskius Abbas Tinecensis Regiæ Majestatis Secretarius, & Starzenskius Præpositus Gnesnensis.

Sæc. XVII. nensis. Testes vero rogati interven-
 A. C. 1620. rant Castellanus Zawichostenfis, Præ-
 positus Lenciciensis, Præpositus Wla-
 dislaviensis, Radeckius Canonicus
 locensis, Wieniowiechius Dux, Jas-
 kolskius Judex, Lagiewnickius Judex
 Cracoviensis, Wafowicus Sendomi-
 riensis Palatinatus Judex præter a-
 lios novem diversorum Palatinatum
 Judices. Pro Catholicis Notarii vices
 obibat Christophorus Pawlowskius a
 Lippa, Vice - Palatinus Lublinensis:
 Ariani vero selegerunt Joachimum Rup-
 niewskium. His, plurimisque aliis
 in æde B. V. de monte Carmelo pome-
 ridiano tempore convenientibus, Sta-
 torius pro parte Arianorum discepta-
 turus septimam Thesin impugnabat,
 proposito hoc argumento: *Pater ille, ex
 quo omnia, non est trinus in Personis, Deus
 ille unus est Pater, ex quo omnia, ergo
 Deus ille unus, non est trinus in Personis.*
 Verum ille Carmelita, qui Præsidis par-
 tes agebat, mox Statorii sophisma de-
 texit, opposito haud absimili argumen-
 to dicens: *Adam, ex quo omnes, non
 est multiplex in Personis, sed homo est
 Adam, ex quo omnes: Ergo homo non est
 multiplex in Personis:* Exhibebant Au-
 ditores Statorium tanquam litigiosum
 Sophistam, ut tamen ejus pudori con-
 suleretur, Præses respondit, *quod qui-
 dem*

dem Pater, non tamen ipse solus, sed alia Sæc. XVII.
 etiam Persona sit, ex quo omnia &c. Rur- A. C. 1620.
 sus Statorio, quo se vertat, hærenti
 tandem Joannes Grillus Rector Gym-
 nasii Rakoviensis itidem Arianus sug-
 gessit illum D. Pauli ad Cor. 8. v. 6.
 locum: *Nobis tamen unus Deus Pater,*
ex quo omnia. Exinde longa oriebatur
 concertatio, dum erubesceret Statorias
 fateri se esse victum, nec tamen, quam-
 vis ei focii continuo in aurem infusura-
 rent, negatum probare valeret, tan-
 dem vero sese adeo in arcto deprehen-
 sum agnoverat, ut concedere cogere-
 tur, quatenus ab utroque Notario scri-
 beretur, se quidem teneri negatam pro-
 positionem probare, nec tamen posse,
 quo facto sibi concedi postulabat, ut ad
 aliud argumentum procederet: Stato-
 rius igitur, quod *ille unus Deus sit solum*
Pater, ex quo omnia probaturus, intu-
 lit, quod si Apostolus præter Patrem
 intelligeret etiam Filium & Spiritum
 Sanctum, non recte explicuisset, quod
 explicandum fuisset, scilicet omisisset,
 in explicando uno Deo, duas Perfo-
 nas, de quibus tamen major est con-
 troversia: ubi vero Pater Joannes Ma-
 ria Statorio responderat, quod quidem
 D. Paulus duas Personas ibidem non
 expresserit, utpote non intendens ex-
 plicare totam doctrinam de Deo, sed

Sæc. XVII. duntaxat id, quod pertinebat ad pro-
 A. C. 1620. prietatem Patris, propterea tamen non
 ita omiserit has duas Personas, quasi
 negasset aut innuisset, eas non perti-
 nere ad unum Deum, Demum multis
 ultro citroque disputatis, cum Aria-
 nus in Carmelitæ verbis, prout objece-
 rat, contradictionem latere, nequidem
 rogatus, & jussus probare posset, con-
 fusus obmutuit, dudum per varias di-
 gressiones, effugia, & logicales subti-
 litates eluctari frustra adlaborans: un-
 de disputationi finis impositus, mox-
 que ambo Notarii, qui omnia dicta
 scriptotenus exceperant, singula etiam
 argumenta responsionesque palam præ-
 legebant, ut utrique parti quid propo-
 situm, responsumque fuerit, integra
 fide innotesceret, quo facto Præses ha-
 bita brevi oratione proposuit: *Arianos*
tanquam proximos nostros eodem Christi
sanguine redemptos, esse sincere diligendos,
eorum vere hæresin abominandam, eoquod
illa Christum mendacem, & homines blas-
phemos in Christum reddat, quod ubi de-
demonstrare parabat, Ariani, etsi ser-
monem audire, a Judicibus impense
rogarentur, confusi abiere: ne autem
ex intempestivo Religionis Zelo peri-
culum vitæ vel injuriam sustinere
cogerentur, sex Patres Carmelitæ il-
los sanos & incolumes ad proprias æ-
 des,

des, reduxerunt. Attamen spatio u-
 nius ferme horæ a finita hac disputa-
 tione, seditione contra Calvinistas in
 urbe exorta prius horum fana, postea
 & Arianorum Synagogæ devastatæ fue-
 runt: quo comperto mox Illustrissimus
 Marecallus de tumultu exorto admo-
 nitus est, & insuper Carmelitæ alios
 Patres ad ipsos Synagogæ devastato-
 res reprimendos celerrime expedivere,
 qui tanto etiam conatu impetum retun-
 dere sunt aggressi, ut unus ex eis fue-
 rit vulneratus, omnesque in summo
 discrimine versarentur: nihilominus
 Statorius, ceterique Sociniani divul-
 gare non dubitarunt, Carmelitas ad
 tegendam suam ignominiam furorem
 populi excitasse, ut nimirum, qui scien-
 tia & doctrina prostrati fuerant, armis
 ac potentia Arianos oppressos vince-
 rent: prævalente autem veritate postea
 compertum habebatur, quod mentita
 fuerit iniquitas sibi.

§. XI.

Bellum Polonos inter & Turcas.

Hoc item anno atrox Polonos inter
 & Turcas fervebat bellum; Osma-
 nes enim Turcarum Imperator pecu-
 liari acerbitatis aculeo Sigismundo III.
 Poloniæ Regi infestus videbatur; ini-
 quo

Sæc. XVII.
 A. C. 1620.